Către: **Dorian ISTRATII**
Vicepreședintele Comisiei parlamentare pentru economie, buget și finanțe

Marcel SPATARI
Președintele Comisiei parlamentare pentru integrare europeană

Adrian BELÎI
Președintele Comisiei parlamentare pentru protecție socială, sănătate și familie

Copie: **Vasile TOFAN**
Prim-ministrul Republicii Moldova

Nr. 117 din 13 august 2026

Ref.: Aviz repetat la proiectul de lege cu privire la cerințele de accesibilitate aplicabile unor produse și servicii

Stimați domni,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare - „AmCham Moldova" și Asociației Naționale a Companiilor din Domeniul TIC (în continuare - „ATIC").

Prin prezenta scrisoare, supunem atenției Comisiilor parlamentare propunerile asociațiilor asupra proiectului de lege cu privire la cerințele de accesibilitate aplicabile unor produse și servicii (înregistrat în Parlament cu nr. 259 din 22.07.2026), ulterior avizării lui în Guvern, precum urmează:

Ca și **primă observație critică**, insistăm pe faptul completării art. 2 alin. (1) și (2) la sfârșit, cu următorul text: „*introduse după expirarea a 6 ani de la intrarea în vigoare a prezentei legi*".

Noua lege, care transpune Directiva (UE) 2019/882, cuprinde obligații foarte complexe și oneroase pentru agenții economici. Potrivit art. 31 din proiect, legea urmează să intre în vigoare la 01.01.2028, adică aproximativ la un an de la publicare.

Totodată, conform art. 2 alin. (1) și (2), o dată cu intrarea în vigoare a legii, toate produsele introduse pe piață și serviciile furnizate, care fac obiectul legii, trebuie să fie conforme cerințelor de accesibilitate (adică, operatorii economici trebuie să se conformeze în termen de în jur de 1 an).

În comparație, Directiva (UE) 2019/882 a intrat în vigoare la 27.06.2019 și, conform art. 2 alin. (1), (2) și (4), se aplică produselor introduse pe piață și serviciilor furnizate după 28.06.2025 (adică după 6 ani de la intrarea în vigoare a directivei). Astfel, intenția legiuitorului european a fost cunoscută operatorilor economici cu o perioadă de timp îndelungată până la adoptarea Directivei, fapt care a oferit un răgaz de timp semnificativ mai mare pentru conformare.

Pentru operatorii din Republica Moldova, termenul de conformare este, prin urmare, nerealist.

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: https://msign.gov.md.

Deși îngrijorarea privind imposibilitatea efectivă de aplicare a legii de către operatorii economici în termeni atât de restrânși a fost adusă la cunoștința Guvernului, aceasta a fost respinsă din motiv că Republica Moldova nu a solicitat instituirea unei perioade de tranziție pentru aplicarea prevederilor directivei (UE) 2019/882.

Nu suntem de acord cu această argumentare și abordarea propusă, deoarece, mediul de afaceri nu solicită amânarea intrării în vigoare a legii stabilită pentru 2028, dar cere transpunerea fidelă a Directivei și asigurarea condițiilor egale pentru agenții economici din Republica Moldova, prin transpunerea deplină a art. 2 alin. (1) și (2) din Directiva (UE) 2019/882**,** care prevede că: **„Prezenta directivă se aplică următoarelor produse introduse pe piață după 28 iunie 2025:"**, respectiv **„prezenta directivă se aplică următoarelor servicii furnizate consumatorilor după 28 iunie 2025:".**

În al doilea rând, absența unei solicitări de tranziție nu poate substitui analiza impactului de reglementare. Pentru stabilirea unui termen proporțional trebuie evaluate complexitatea tehnică a obligațiilor, costurile suportate de operatorii economici, disponibilitatea standardelor și a soluțiilor conforme, necesitatea modificării infrastructurii și sistemelor informatice, precum și impactul asupra consumatorilor. Numai în baza unei asemenea evaluări poate fi stabilit dacă operatorii economici din Republica Moldova se pot conforma într-un termen mai scurt decât cel acordat operatorilor din Uniunea Europeană.

A doua observație critică, se referă la conținutul art. 32 alin. (1), care transpune art. 32 (1) din Directivă, „Fără a aduce atingere alineatului (2) din prezentul articol, statele membre prevăd o perioadă de tranziție care se încheie la 28 iunie 2030, în care furnizorii de servicii pot continua să își furnizeze serviciile, utilizând produsele pe care le-au folosit în mod legal pentru a furniza servicii similare înainte de această dată." Și în acest caz, considerând faptul adoptării Directivei în 2019 și luând în calcul perioada suplimentară de tranziție, operatorii economici din UE au beneficiat de perioade de conformare semnificativ mai mari **(11 ani de la adoptarea Directivei**).

Totodată, observăm că actuala redacție a acestui alineat transpune într-un mod defectuos art. 32 (1) din Directivă, care stabilește că în perioada de tranziție suplimentară *„furnizorii de servicii pot continua să își furnizeze serviciile, utilizând produsele pe care le-au folosit în mod legal pentru a furniza servicii similare înainte de această dată"*.

Aceleași comentarii privind data de la care curge termenul de 5 ani, respectiv 20 ani, sunt valabile și pentru art. 32 alin. (2) și (3) din proiectul de lege, în sensul că data de la care încep să curgă termenele respective trebuie să fie conformă cu data specificată la art. 2 alin. (1) și (2) din proiectul de lege, care la rândul să trebuie să fie consistentă cu termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) și (2) din Directivă, adică să corespundă termenului de 6 ani de la intrarea în vigoare a legii.

Observațiile de ordin tehnic pot fi consultate în anexa de mai jos:

Articolul din proiectul de lege	Comentarii
Articolul 2. Domeniul de aplicare Prezenta lege se aplică următoarelor produse introduse pe piață: d) echipamentelor terminale destinate consumatorilor dotate cu capacități informatice interactive, utilizate pentru accesul la **serviciile mass-media audiovizuale**;	Codul serviciilor media audiovizuale folosește și definește noțiunea de „servicii media audiovizuale". Se propune utilizarea pe tot parcursul proiectului de lege a acestei noțiuni.

Articolul 2. Domeniul de aplicare (2) Prezenta lege se aplică, fără a aduce atingere prevederilor art. 28, următoarelor servicii furnizate consumatorilor după intrarea în vigoare a prezentei legi: [...]	Referința corectă este la art. 32.
Articolul 3. Noțiuni de bază În scopul aplicării prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni: *servicii de comerț electronic* – servicii furnizate la distanță, prin site-uri web, și servicii integrate pe dispozitive mobile, prin mijloace electronice și la solicitarea individuală a unui consumator, în vederea încheierii unui contract de consum;	Pe tot parcursul proiectului de lege, se propune utilizarea noțiunii de „serviciu al societății informaționale” în loc de noțiunea inițială de „servicii de comerț electronic”. Noțiunea de „serviciu al societății informaționale” este definită în Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale, care deja a transpus Directiva 2000/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2000 privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă.
Articolul 3. Noțiuni de bază În scopul aplicării prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni: *serviciu mass-media audiovizual* – serviciu aflate sub responsabilitatea editorială a unui furnizor de servicii media, al cărui scop principal este furnizarea programelor destinate pentru informarea, educarea sau divertismentul publicului larg, prin intermediul rețelelor de comunicații electronice, incluzând atât servicii de televiziune (difuzare liniară), cât și servicii mass media audiovizuale la cerere (neliniare);	Definiția noțiunii urmează a fi exclusă deoarece este deja definită în Codul serviciilor media audiovizuale.
Articolul 4. Cerințele de accesibilitate (1) În conformitate cu alin. (2), (3) și (5) și sub rezerva art. 14, operatorii economici introduc pe piață numai produse și furnizează numai servicii care sunt conforme cu cerințele de accesibilitate prevăzute în anexa nr. 1.	La art. 4, trimiterea la art. 14 este eronată și trebuie făcută la art. 15 (*Condițiile privind modificarea fundamentală și sarcina disproporționată*), în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Directivă.
Articolul 4. Cerințele de accesibilitate (4) Mediul construit utilizat de către consumatorii serviciilor reglementate de prezenta lege trebuie să fie conform cu cerințele de accesibilitate din anexa nr. 3, în scopul maximizării utilizării acestora de către persoanele cu dizabilități.	Se propune expunerea art. 4 alin. (4) în următoarea redacție: *„(4) Mediul construit utilizat de către consumatorii serviciilor reglementate de prezenta lege trebuie să fie în conformitate cu **Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități**.”* a) Obligația de accesibilizare a mediului fizic pentru persoanele cu dizabilități este deja reglementată, la acest moment, prin trei paliere normative distincte:

	i. Legea nr. 60/2012, art. 17 alin. (1)-(3), obligă expres toți agenții economici, indiferent de forma de organizare juridică, să evalueze situația și să întreprindă măsuri concrete de accesibilizare a mediului fizic, pe baza principiului designului universal, iar art. 26 din aceeași lege instituie răspundere contravențională, în temeiul Codului contravențional, pentru neîndeplinirea acestei obligații cu privire la clădiri, instalații și încăperi; **ii.** Codul urbanismului și construcțiilor, la art. 110 alin. (1) lit. b) și art. 336 alin. (4), include deja accesibilitatea pentru persoanele cu dizabilități și mobilitate redusă printre cerințele fundamentale obligatorii ale construcțiilor, verificate inclusiv prin certificatul de urbanism; **iii.** Codul contravențional, la art. 177 alin. (2) lit. g), sancționează deja, cu amendă de 140-240 unități convenționale pentru persoana fizică, 200-300 unități convenționale pentru persoana cu funcție de răspundere și 350-500 unități convenționale pentru persoana juridică, neasigurarea amenajării adecvate a clădirilor, instalațiilor și încăperilor pentru accesul persoanelor cu dizabilități, formulare care corespunde practic identic obligației din art. 17 și art. 26 ale Legii nr. 60/2012. **b)** Din perspectiva tehnicii legislative, Legea nr. 100/2017 privind actele normative impune: **i.** la art. 3 alin. (4), principiul corelării actelor normative de același nivel care reglementează materii conexe, **ii.** la art. 55 alin. (1), principiul unității de obiect, potrivit căruia reglementările cu același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ, iar repetarea unei norme existente se realizează prin trimitere expresă, nu prin rescrierea obligației, și, **iii.** la art. 65 alin. (2) lit. d), obligația de a identifica și înlătura paralelismele normative în procesul de elaborare a unui proiect. Reglementarea de la art. 4 alin. (4) este dublată în art. 17 din Legea 60/2012, dar mecanismul de sancționare rămâne cel deja existent la art. 177 din Codul Contravențional, iar acesta nu este corelat cu noul standard tehnic introdus prin proiect.

	În acest context este relevant exemplul Austriei. BaFG, legea de transpunere a Directivei, nu include „mediul construit” și nici Anexa III a Directivei, deoarece accesibilitatea acestuia era deja reglementată prin Legea federală privind egalitatea persoanelor cu dizabilități (BGStG).
Articolul 5. Relația cu alte cerințe de accesibilitate Serviciile care respectă cerințele privind furnizarea informațiilor accesibile și informațiilor cu privire la accesibilitate stabilite în legislația națională și sunt considerate ca fiind în conformitate cu cerințele corespunzătoare ale Uniunii Europene. Acolo unde prezenta lege prevede cerințe suplimentare față de cele prevăzute în legislația națională care transpune regulamentele și actele respective, cerințele suplimentare respective se aplică pe deplin.	Prima parte a articolul 5 transpune greșit art. 5 din Directivă. Corect ar fi: „Serviciile care respectă cerințele privind furnizarea de informații accesibile și de informații cu privire la accesibilitate stabilite în legislația națională care transpune Regulamentele (CE) nr. 261/2004, (CE) nr. 1107/2006, (CE) nr. 1371/2007, (UE) nr. 1177/2010 și (UE) nr. 181/2011 și actele relevante adoptate în temeiul Directivei 2008/57/CE sunt considerate ca fiind în conformitate cu cerințele corespunzătoare din prezenta lege”.
Articolul 7. Obligațiile producătorilor (2) Producătorii întocmesc documentația tehnică în conformitate cu anexa nr. 4 și efectuează procedura de evaluare a conformității menționată în anexa respectivă sau dispun efectuarea acestei proceduri. În cazul în care s-a demonstrat conformitatea unui produs cu cerințele de accesibilitate aplicabile prin procedura menționată, producătorii întocmesc o **declarație de conformitate UE și aplică marcajul Conformitate Europeană (în continuare – *CE*).**	Obligația de întocmire a declarației de conformitate CE și aplicarea marcajului CE, este în contradicție cu art. 19 și 23/1 din Legea nr. 235/2011, care prevăd că, până la aderarea la EU, se întocmește declarația de conformitate națională și se aplică marcaj SM. Comentariul este valabil și pentru art. 9 alin. (2) lit. c), art. 10 alin. (2) lit. a).
Articolul 9. Obligațiile importatorilor (8) Importatorii care consideră sau au motive să creadă că un produs pe care l-au introdus pe piață nu este conform cu prezenta lege trebuie: b) să informeze imediat în acest sens autoritățile competente de control al conformității serviciilor și de supraveghere a pieței produselor competente din Republica Moldova și/sau statele membre ale Uniunii Europene, în limba de circulație a spațiului Uniunii Europene, în care au pus la dispoziție produsul, indicând detaliile, în special, cu privire la neconformitate și la eventualele măsuri corective întreprinse. În astfel de cazuri, producătorii păstrează un registru al produselor care nu sunt conforme cu cerințele de accesibilitate aplicabile și al plângerilor conexe.	Textul „*în care au pus la dispoziție produsul*”, trebuie mutat după textul „*statele membre ale Uniunii Europene*”.

Articolul 10. Obligațiile distribuitorilor (2) Înainte de a pune la dispoziție un produs pe piață, distribuitorii verifică: b) dacă produsul este însoțit de documentele necesare (descrierea produsului, numărul de serie și datele de contact ale producătorului) pe ambalaj sau pe documentul care însoțește produsul, cu respectarea limbajului ușor de înțeles pentru utilizatorii finali și pentru autoritățile competente de control al conformității serviciilor și de supraveghere a pieței produselor, condiții prevăzute la art. 7 alin. (5) și (6) și la art. 9 alin. (4);	Art. 10 alin. (2) lit. b), nu este redactat întocmai ca art. 10 (2) din Directivă: *„Înainte de a pune la dispoziție un produs pe piață, distribuitorii verifică dacă produsul poartă marcajul CE, dacă acesta este însoțit de documentele prevăzute și de instrucțiuni și informații privind siguranța într-o limbă ușor de înțeles de către consumatori și alți utilizatori finali din statul membru în care produsul este pus la dispoziție pe piață și dacă producătorul și importatorul au respectat cerințele prevăzute la articolul 7 alineatele (5) și (6) și respectiv la articolul 9 alineatul (4)*".
Articolul 12. Identificarea operatorilor economici care lucrează cu produse (2) Operatorii economici menționați la art. 7-10 **pun la dispoziția** autorităților competente de supraveghere a pieței produselor informațiile menționate la alin. (1) din prezentul articol timp de cinci ani atât după ce le-a fost furnizat produsul, cât și după ce au furnizat produsul.	Art. 12 (2) din Directiva UE în loc de textul *„pun la dispoziția*" utilizează sintagma *„sunt în măsură să prezinte*". Deoarece informațiile nu se prezintă în continuu, ar fi mai corect de a scrie *„trebuie să poată prezenta*" (*shall be able to present*).
Articolul 13. Obligațiile furnizorilor de servicii (3) Fără a aduce atingere art. 31, furnizorii de servicii se asigură că sunt instituite proceduri prin care furnizarea serviciilor să rămână în conformitate cu cerințele de accesibilitate aplicabile.	Referința corectă este la art. 32. A se vedea art. 13 (3) din Directivă.
Articolul 23. Procedura la nivel național în ceea ce privește produsele care nu sunt conforme cu cerințele de accesibilitate aplicabile (1) În cazul în care autoritățile de supraveghere a pieței consideră că un produs care face obiectul prezentei legi nu este conform cu cerințele de accesibilitate aplicabile, acestea, în colaborare cu operatorii economici, realizează o evaluare cu privire la produsul în cauză, acoperind toate cerințele prevăzute de prezenta lege.	Se propune modificarea art. 23 alin. (1) conform art. 20 alin. (1) din Directivă, prin înlocuirea cuvântului *„consideră*" cu sintagma *„au motive suficiente să considere*" și introducerea cuvântului *„relevanți*" după sintagma *„agenții economici*". **În tabelul de sinteză scrie că propunerea a fost acceptată, dar proiectul de lege nu a fost ajustat.**
Articolul 23. Procedura la nivel național în ceea ce privește produsele care nu sunt conforme cu cerințele de accesibilitate aplicabile (6) În cazul în care operatorul economic vizat nu întreprinde măsurile corective prevăzute la alin. (2), autoritățile de supraveghere a pieței întreprind	Solicităm completarea alineatului conform art. 20 alin. (4) din Directivă: *„Autoritățile de supraveghere a pieței informează de îndată Comisia Europeană și celelalte state membre cu privire la măsurile respective*".

toate măsurile pentru a interzice ori a restrânge punerea la dispoziție a produsului pe piață sau pentru a retrage produsul de pe piață.	
Articolul 23. Procedura la nivel național în ceea ce privește produsele care nu sunt conforme cu cerințele de accesibilitate aplicabile (8) În cazul în care, în termen de trei luni de la primirea informațiilor menționate la alin. (5), statele membre vizate și Comisia Europeană nu prezintă obiecții, conform alin. (11), cu privire la măsurile notificate de Republica Moldova, măsura respectivă este considerată justificată.	În locul trimiterii la alin. (5), trimiterea trebuie făcută la alin. (7), conform art. 20 (4) din Directivă.
Articolul 23. Procedura la nivel național în ceea ce privește produsele care nu sunt conforme cu cerințele de accesibilitate aplicabile (11) În cazul în care operatorul economic vizat nu întreprinde măsurile corective prevăzute la alin. (2), autoritățile de supraveghere a pieței întreprind toate măsurile pentru a interzice ori a restrânge punerea la dispoziție a produsului pe piață sau pentru a retrage produsul de pe piață.	Alin. (11) trebuie exclus deoarece repetă prevederile alin. (6) al aceluiași articol.
Articolul 29. Dreptul de sesizare a instanțelor de judecată și a autorităților competente de control al conformității serviciilor și de supraveghere a pieței produselor (1) În vederea soluționării situațiilor de nerespectare de către operatorii economici a cerințelor de accesibilitate prevăzute de prezenta lege, consumatorii, precum și autoritățile publice, **organizațiile necomerciale sau alte entități juridice private** se pot adresa, în numele său sau în sprijinul unui consumator/petiționar, cu acordul acestuia, instanțelor de judecată și autorităților competente de control al conformității serviciilor și de supraveghere a pieței produselor, conform prevederilor Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.	Se propune de a introduce textul *„care au un interes legitim în a se asigura că prezenta lege este respectată”* după sintagma *„alte entități juridice private”*, conform art. 29 alin. (2) din Directivă. Interesul legitim este un principiu fundamental de drept, deoarece persoane terțe nu se pot adresa cu plângeri sau acțiuni in interesele persoanelor lezate în drepturi, cu excepția cazurilor în care sunt expres împuternicite prin lege. Legislația națională cunoaște exemple de norme făcând referință la interesul legitim (e.g., art. 49 din Legea concurenței): *„Articolul 49. Temeiurile pentru inițierea procedurii de examinare* *(2) Pentru a fi abilitat să depună o plângere privind presupusele încălcări ale legislației concurențiale, autorul plângerii trebuie să demonstreze interesul lui legitim.* *(3) Autorul plângerii are un interes legitim dacă comportamentul denunțat afectează în mod real și direct interesele lui. Interesul trebuie să fie bazat pe un drept prevăzut de legislație.*

	(4) Asocierea de întreprinderi poate invoca un interes legitim chiar dacă nu este afectată în mod direct de comportamentul denunțat, cu condiția că, pe de o parte, asocierea are dreptul de a reprezenta interesele membrilor săi și, pe de altă parte, comportamentul denunțat afectează în mod real și direct interesele colective ale membrilor asocierii."
Articolul 30. Sancțiuni (2) Sancțiunile menționate la alin. (1) trebuie să fie eficace, proporționale și cu efect de descurajare, în conformitate cu cerințele legislației care protejează interesele consumatorilor.	Se propune completarea art. 26 alin. (2) din proiect cu următoarea frază la final, conform art. 30 alin. (2) din Directivă: „*Sancțiunile respective sunt, de asemenea, însoțite de măsuri eficace de remediere în caz de neconformitate a operatorului economic*". Sancțiunile contravenționale nu sunt măsuri de remediere, ci măsuri punitive.
Anexa nr. 1, Secțiunea 1 **2.** Proiectarea interfeței pentru utilizatori și a funcționalității Produsul, inclusiv interfața sa pentru utilizatori, conține caracteristici, elemente și funcții care să permită persoanelor cu dizabilități accesul la produs și perceperea, utilizarea, înțelegerea și controlul acestuia prin asigurarea faptului că: 2.12. produsul oferă o alternativă la identificarea și controlul biometrice;	Cerințele de la punctul 2 din Secțiunea 1 a Anexei nr. 1, conform formulării sale *„Produsul, inclusiv interfața sa pentru utilizatori, conține caracteristici, elemente și funcții care să permită persoanelor cu dizabilități accesul la produs și […]",* se referă anume la produsele definite de proiectul de lege la art. 2 alin. (1). **Solicităm o clarificare dacă cerința 2.12 din Secțiunea 1 a Anexei nr. 1, se aplică domeniului serviciilor bancare.** *Produsele* sunt definite de proiectul de lege printr-o listă exhaustivă care nu include aplicații mobile. Serviciile bancare sunt definite la art. 2 alin. (2) lit. d) ca *servicii furnizate consumatorilor.* Prin urmare, rugăm confirmarea înțelegerii că norma nu impune cerința de oferire a alternativelor la identificarea și controlul biometric în cazul aplicațiilor bancare. De altfel, precizăm că clienții au posibilitatea alternativă de a se prezenta la sucursalele băncii, iar aplicația bancară nu este un *produs* în sensul art. 2.
Anexa 8. Cod contravențional	Se propune în tot textul excluderea răspunderii persoanelor cu funcții de răspundere, deoarece amenzile aplicate operatorului economic sunt suficiente pentru a asigura conformarea. Legea

	trebuie să încurajeze respectarea cerințelor, dar nu să servească drept un mijloc de represalii, mai ales că multe din aceste obligații sunt noi și complexe.
Anexa 8 Articolul 84 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462- 466, art. 766), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 2.1. alineatul (3) se completează cu litera p) cu următorul cuprins: „p) furnizarea serviciilor media audiovizuale destinate consumatorilor cu încălcarea cerințelor de accesibilitate stabilite de legislația privind accesibilitatea produselor și serviciilor.”; 2.2. alineatul (4) se completează cu litera j) cu următorul cuprins: „j) prestarea serviciilor media audiovizuale destinate consumatorilor cu încălcarea cerințelor de accesibilitate stabilite de legislația privind accesibilitatea produselor și serviciilor.”	Se propune excluderea pct. 2.2, prin care alin. (4) este completat cu lit. J), deoarece acesta face ca distribuitorii de servicii media (furnizorii de servicii electronice) să fie sancționați dublu pentru aceeași faptă: o dată în temeiul alineatului din CSMA și o dată în temeiul art. 344 alin. (2) din Codul contravențional.

Vă mulțumim pentru colaborare.

Cu respect,

Mila Malairău
Director Executiv
AmCham Moldova

Irina Oriol
Director Executiv
ATIC

Digitally signed by Oriol Irina
Date: 2026.08.14 11:54:13 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ